

Samferdselsdepartementet

Deres ref.: 26/2517
Deres dato: 25.06.2026
Vår ref.: JCG
Vår dato: 25.08.2026

Høringsuttalelse – Forslag om endring av forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport

Vi viser til høringen om forslag om endring av forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport. Grønt Landtransportprogram (GLP) er et offentlig-privat samarbeid, med formål å stimulere til et bredt teknologiskifte i transportsektoren for å realisere vedtatte nasjonale klimamål. Programmet ble etablert i januar 2021, og har i dag 21 tilknyttede medlemsorganisasjoner, 18 offentlige observatører og nærmere 70 partnerbedrifter.

Offentlige anskaffelser er et av de viktigste virkemidlene myndighetene kan bruke for å fremme omstilling i transportsektoren. Forskriften vil ha stor betydning for effekten som offentlige anskaffelser kan ha for å bidra til oppnåelse av Stortingets mål om at alle nye lastebiler i 2030 skal være nullutslipp eller biogass. Vi er derfor overrasket over at regjeringen foreslår et så lite ambisiøst mål i forskriften.

Forskriften bør reflektere Stortingets mål for 2030

Stortinget har vedtatt at alle nye tunge kjøretøy fra 2030 skal være utslippsfrie eller benytte biogass. Forskriften bør understøtte denne målsettingen og bidra til at offentlig sektor går foran i omstillingen. De foreslåtte kravene fremstår ikke som harmonisert med dette politiske målet.

Det foreslåtte kravet om at 25 prosent av lastebilene som anskaffes i 2030 skal bruke alternativt drivstoff er svært lite ambisiøst. Markedsutviklingen viser at omstillingen allerede er kommet betydelig lenger enn dette. Det vises i forslaget til at andelen lastebiler gruppe N2 og N3 som brukte alternativt drivstoff i perioden 2021-2025 var 29,3 prosent. GLPs analyse for første halvår 2026 viser at om lag hver fjerde nye tunge lastebil (N3) som registreres i Norge allerede er elektrisk eller går på biogass. For kjøretøy i kategorien N2 er tallet hele 63%.

Offentlige anskaffelser bør bidra til å utvikle markedet i ønsket retning, ikke reflektere et nivå som markedet allerede har oppnådd flere år tidligere. Kravet må fastsettes på et betydelig høyere nivå for 2030. Slik det nå er formulert vil det bremse utviklingen heller enn å akselerere den. For kjøretøygruppe N2 bør kravet settes til 0 g CO₂/km. For de tyngste kjøretøy i gruppe N3 bør målet settes langt mer ambisiøst enn de foreslåtte 25%.

Kommentar til unntaksbestemmelser

Det er i forslaget til forskrift §3, unntak punkt a) foreslått at forskriften ikke skal gjelde kontrakter ved anskaffelse av kjøretøy som er produsert og konstruert for bruk hovedsakelig på bygge- og anleggsplasser, steinbrudd, havneanlegg og flyplasser. Dette er en for vid beskrivelse. Flere kjøretøy i disse kategoriene er i dag tilgjengelig som utslippsfri eller biogass. Denne formuleringen kan også tolkes som at tipp-lastebiler for massetransport faller inn under unntaket. Vi foreslår at punktet fjernes i sin helhet.

Avslutning

Når forskriften nå skal endres må den gjøres til et reelt virkemiddel for teknologiomstilling og bidra til at offentlig sektor tar en ledende rolle i overgangen til utslippsfri tungtransport. Private aktører har så langt vist stor vilje til å investere i kjøretøy og infrastruktur for å omstille tungtransporten. Med en ambisiøs forskrift for offentlige anskaffelser til veitransport kan Stortingets målsetting fortsatt nås.

Med vennlig hilsen
Grønt Landtransportprogram

Jan Carsten Gjerløw
Daglig leder